

Rapport

Rapport over een klacht over het regionale politiekorps Utrecht.

Datum: 16 april 2012

Rapportnummer: 2012/062

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat een met naam genoemde politieambtenaar van het regionale politiekorps Utrecht tot twee keer toe heeft geweigerd zijn aangifte op te nemen.

Feiten

Verzoeker probeerde aangifte te doen van oplichting door een kennis. De kennis had daartoe onder meer misbruik gemaakt van creditcards en auto's gehuurd op naam en zonder de toestemming van verzoeker. Verzoeker kreeg daardoor te maken met ingrijpende incassomaatregelen naar aanleiding van de overeenkomsten die op zijn naam bleken te zijn afgesloten. In totaal werd verzoeker aansprakelijk gehouden voor duizenden euro's. In mei 2010 en november 2010 wilde verzoeker aangifte doen bij de politie tegen de kennis. Beide keren liet dezelfde politieambtenaar hem weten geen aangifte te zullen opnemen, omdat het om een civiele kwestie zou gaan. In december 2010 is uiteindelijk de aangifte van verzoeker opgenomen.

Verzoekers gemachtigde diende op 9 november 2010 een klacht in bij het betrokken politiekorps. Bij brief van 1 augustus 2011 liet de korpsbeheerder weten de klacht ongegrond te verklaren. Op 2 september 2011 wendde de gemachtigde zich tot de Nationale ombudsman. Op 1 november 2011 stelde de Nationale ombudsman een onderzoek in.

Visie verzoeker

Verzoeker besloot in mei 2010 aangifte tegen de kennis doen. Er werd echter geen aangifte opgenomen, omdat het volgens de politie om een civiele kwestie zou gaan. Verzoeker was er echter van overtuigd dat er sprake was van één of meer strafbare feiten; dat deze wellicht niet konden worden bewezen, was een vraag waarop niet reeds in het kader van de aangifte diende te worden beslist, aldus verzoeker. Verzoeker had veel belang bij het laten opnemen van zijn aangifte alsook bij nader onderzoek door de politie, want alleen op basis daarvan was hij misschien in staat om zich met succes te verweren tegenover de schuldeisers. Verzoeker liet weten het niet meer precies te weten of hij in mei 2010 expliciet tegen de betrokken politieambtenaar had gezegd dat hij aangifte wilde doen, maar volgens hem had hij toen wel gezegd dat hij was misleid door de kennis en had daarbij een handgeschreven brief overhandigd aan de betrokken politieambtenaar. Verzoeker verklaarde niet meer te weten of hij van de betrokken politieambtenaar reeds in mei 2010 had vernomen dat hij een getypte versie van zijn aangifte moest indienen. In november 2010 had verzoeker een brief van zijn gemachtigde meegenomen. In die brief laat de gemachtigde weten dat er sprake zou zijn van grootschalige oplichting. Verder

stond er in die brief voor zover hier van belang het volgende geschreven:

"voor alle duidelijkheid benadruk ik dat het hier slechts zijdelings om een civiele kwestie gaat. Client is in de eerste plaats slachtoffer van een of meer misdrijven geworden en heeft uw bijstand dringend nodig. [...]"

Ondanks deze brief werd er opnieuw geen aangifte opgenomen. Verzoeker betwistte verder met nadruk dat zijn bewoordingen in mei en november 2010 zodanig vaag waren dat daaruit geen strafbaar feit zou zijn op te maken. Verzoeker verklaarde dat de reden dat er een half jaar verstreken was tussen zijn bezoeken aan de politie in mei 2010 en november 2010, was dat hij geleidelijk was gaan twifelen. Verzoeker stelde zich op het standpunt dat als de politie in mei 2010 zijn aangifte zou hebben opgenomen en tot actie zou zijn overgegaan, dat hij geen financiële problemen zou hebben ondervonden van het optreden van de kennis. Verzoeker was dan ook van mening dat de politie ten aanzien van hem onbehoorlijk had gehandeld.

Visie korpsbeheerder

Volgens de korpsbeheerder was verzoeker in mei 2010 naar het hoofdbureau gekomen en had de betrokken politieambtenaar diverse documenten getoond. Volgens de betrokken politieambtenaar liet verzoeker weten dat hij aangifte wilde doen, maar kon hij de betrokken politieambtenaar niet vertellen van welk strafbaar feit hij aangifte wilde doen. Aangezien de betrokken politieambtenaar geen strafbare feiten kon ontdekken, werd verzoeker geadviseerd om contact met zijn advocaat op te nemen om te inventariseren wat hij precies wilde. De politieambtenaar wilde verzoeker wel helpen, maar dan moest eerst duidelijk worden om welk strafbaar feit het ging. Na overleg met de hulpofficier van justitie werd geoordeeld dat er geen sprake was van een strafbaar feit. In november 2010 probeerde verzoeker opnieuw aangifte te doen. Verzoeker las daartoe een stapel handgeschreven documenten voor die hij ook al in mei 2010 aan dezelfde betrokken politieambtenaar had voorgelezen. Volgens de betrokken politieambtenaar stond in die documenten het levensverhaal van verzoeker beschreven en had de inhoud niets te maken met een mogelijk gepleegd strafbaar feit. Volgens de politieambtenaar wist verzoeker nog steeds niet waarvan hij aangifte wilde doen. Verzoeker had ook een brief van zijn gemachtigde bij zich waarin stond geschreven dat er wel degelijk sprake zou zijn van strafbare feiten. De gemachtigde deed in die brief ook het verzoek om te overleggen met de dienstdoende hulpofficier van justitie. De betrokken politieambtenaar liet weten de zaak vervolgens opnieuw te hebben besproken met een hulpofficier van justitie en dat deze de mening deelde van de politieambtenaar dat er geen sprake was van een strafbaar feit. Om toch zoveel mogelijk aan de wens van verzoeker en diens gemachtigde tegemoet te komen, was in overleg met de hulpofficier besloten om verzoeker de mogelijkheid te

bieden om door zijn gemachtigde een aangifte te laten opstellen, waaruit zou moeten blijken van welk strafbaar feit er sprake was.

De korpsbeheerder stelde zich op het standpunt dat de klacht niet gegrond was voor zover die specifiek tot de betrokken politieambtenaar was gericht, omdat de betrokken politieambtenaar juist had gehandeld door eerst zelf te kijken of er sprake was van een strafbaar feit, vervolgens met de hulpofficier van justitie te overleggen, en vervolgens alsnog in overleg met de hulpofficier verzoeker de mogelijkheid had geboden om zelf een verklaring op papier te zetten. De korpsbeheerder liet weten de klacht echter wel gegrond te achten, voor zover het verwijt van het niet opnemen van de aangifte zich richtte tot de politieorganisatie. Volgens de korpsbeheerder zou het beter zijn geweest als de hulpofficier van justitie destijds had besloten dat de aangifte opgenomen diende te worden en dat naderhand dan bekeken zou worden of er sprake was van een strafbaar feit en van welk strafbaar feit er dan sprake was.

De korpsbeheerder liet de Nationale ombudsman weten dat ten aanzien van het beleid over het opnemen van aangiftes inmiddels op het interne korpsnet van de politie Utrecht de volgende tekst staat:

"Als je twijfelt over de strafbaarheid van het feit:

Geef aandacht aan het verhaal van de aangever.

Ga na wat het doel van de aangever is en of deze aangever het voldoende vindt dat een mutatie wordt opgenomen.

Als de aangever toch blijft aandringen: weiger alleen een aangifte op te nemen als zonder verder onderzoek duidelijk is dat het niet om een strafbaar feit gaat. De hoofdregel is dus dat een aangifte wordt opgenomen."

De korpsbeheerder sprak de verwachting uit dat in de toekomst conform bovenstaand beleid wordt gehandeld.

Beoordeling

Het beginsel van fair play betekent dat de overheid de burger de mogelijkheid geeft om zijn procedurele kansen te benutten en daarbij zorgt voor een eerlijke gang van zaken. Dit beginsel is onder meer uitgewerkt in de artikelen 161 en 163 van het Wetboek van Strafvordering (Sv). Artikel 161 Sv geeft een ieder die kennis draagt van een strafbaar feit de bevoegdheid om daarvan aangifte te doen. In artikel 163 Sv is geregeld dat opsporingsambtenaren verplicht zijn om een aangifte van een strafbaar feit op te nemen.

De Nationale ombudsman heeft zich eerder op het standpunt gesteld dat als uitgangspunt geldt dat een aangifte moet worden opgenomen, tenzij al op voorhand, zonder enig verder

onderzoek en zonder de minste twijfel, kan worden vastgesteld dat de gedraging of gebeurtenis die ter kennis van de politie wordt gebracht niet te kwalificeren is als een strafbaar feit (bijv. rapport 2008/183). Twijfel bij de betrokken opsporingsambtenaar over de vraag of er al dan niet sprake is van een strafbaar feit mag er niet aan in de weg staan dat hij gevolg geeft aan zijn wettelijke plicht tot het opnemen van een aangifte. Wanneer bij een opsporingsambtenaar dergelijke twijfel bestaat, dient hij het aan de officier van justitie over te laten om een standpunt daarover in te nemen en dat kenbaar te maken aan de persoon die de aangifte deed. Indien de officier van justitie beslist om niet tot strafvervolging over te gaan, bestaat er voor de burger de mogelijkheid daartegen beklag te doen bij het gerechtshof op grond van artikel 12 Sv. Gelet hierop acht de Nationale ombudsman weinig ruimte aanwezig voor een uitzondering op de verplichting om een aangifte op te nemen. Dat is niet anders in deze zaak. Duidelijk is geworden dat er bij de betrokken politieambtenaar zowel in mei 2010 alsook in november 2010 twijfel bestond over de vraag of er sprake was van een strafbaar feit. Hoewel er beide keren overleg is geweest met een hulpofficier van justitie werd er beide keren geen aangifte opgenomen. De Nationale ombudsman deelt het standpunt van de korpsbeheerder dat het beter was geweest als was besloten om de aangifte destijds wel op te nemen. De aangifte had dan voorgelegd kunnen worden aan het parket teneinde een beslissing over vervolging te kunnen nemen. Het standpunt van de politie dat het om een civielrechtelijk conflict zou gaan, ontslaat naar het oordeel van de Nationale ombudsman een politieambtenaar in beginsel niet van het voldoen aan de plicht om een aangifte op te nemen. Ook wanneer er op het eerste gezicht geen twijfel lijkt te zijn dat er sprake is van een civielrechtelijk conflict, bestaat altijd nog de mogelijkheid dat er (ook) sprake is van een strafbaar feit. Dat hoeft niet te betekenen dat er altijd aangifte moet worden opgenomen, maar wel kan verwacht worden dat er door de politieambtenaar voldoende wordt doorgevraagd naar de reden waarom men aangifte wil doen om zo een duidelijker beeld te krijgen van het mogelijke delict. Overigens is de Nationale ombudsman van oordeel dat er in deze kwestie geen twijfel over kon bestaan of er sprake was van een strafbaar feit waarvan verzoeker aangifte wilde doen; dit was immers met zoveel woorden beschreven in de brief van de gemachtigde. Door het tweemaal weigeren om de aangifte op te nemen heeft de betrokken politieambtenaar gehandeld in strijd met het beginsel van fair play.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over het regionale politiekorps Utrecht is gegrond, wegens schending van het beginsel van fair play.

De Nationale ombudsman heeft met instemming ervan kennis genomen dat ten aanzien van het beleid over het opnemen van aangiftes de informatie op het interne korpsnet inmiddels is aangepast.

De Nationale ombudsman

dr. A.F.M. Brenninkmeijer